

บทความวิจัย

**การควบคุมแนวคิดทางศาสนาที่บิดเบือนในรัฐกลันตัน:
กรณีศึกษาการควบคุมดูแลกลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดี**

อิบรอเฮม สือแม*

อิสมาแอ สะอิ**

มาหามะสอระ ยือไร๊ะ***

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย การควบคุมแนวคิดทางศาสนาที่บิดเบือนในรัฐกลันตัน: กรณีศึกษาการควบคุมดูแลกลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษานโยบายและแนวทางการควบคุมดูแลแนวคิดต่างๆของรัฐบาลรัฐกลันตัน 2) เพื่อศึกษาบทบาทรัฐบาลรัฐกลันตันในการควบคุมดูแลแนวคิดอัลนักชาบันดี 3) เพื่อศึกษาแนวคิดอัลนักชาบันดีและสิทธิในการเผยแพร่แนวคิดและความเชื่อ 4) เพื่อศึกษามุมมองของอัลนักชาบันดีต่อบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลรัฐกลันตันในการดูแลแนวคิดต่างๆ ผลการวิจัยพบว่า รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนในการควบคุมดูแลแนวคิดต่างๆ โดยมุ่งเปลี่ยนรัฐกลันตันให้เป็นรัฐอิสลาม (Islamic State) ด้วยการสร้างความถูกต้องในเรื่องอาเกะเตห์ (หลักการศรัทธาหรือความเชื่อ) ฟิกเราะห์ (ความคิด) และอัคลาก (จริยธรรม) ในการควบคุมแนวคิดต่างๆนั้นเป็นภาระหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามแห่งรัฐกลันตัน และทางสำนักงานฯได้มอบหมายให้กรมกิจการศาสนาอิสลามเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ซึ่งการควบคุมแนวคิดบิดเบือนนั้นมีขั้นตอนในการกำกับดูแลอย่างชัดเจน ด้วยความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆที่มีอยู่ในสำนักงานฯ สำหรับแนวคิดอัลนักชาบันดีแล้วถือเป็นกลุ่มแนวคิดที่ทรงอิทธิพลต่อสังคมประเทศมาเลเซีย ถูกเผยแพร่ในรัฐกลันตันไม่น้อยกว่า 40 ปี หรือเกือบ 100 ปี เป็นกลุ่มแนวคิดที่มีความเชื่อและพิธีกรรมทางศาสนาที่แตกต่างกับหลายๆกลุ่มแนวคิดอื่น ปัจจุบันรัฐบาลรัฐกลันตันยังไม่มีมีการพิจารณาและวินิจฉัยความบิดเบือนของแนวคิดนี้ เพราะหลักฐานที่มียังไม่เพียงพอที่จะเอาผิดและดำเนินคดีกับกลุ่มแนวคิดนี้ได้ แต่มีการติดตามและตรวจสอบการเคลื่อนไหวของบางกลุ่มแนวคิดนี้ เป็นเหตุให้มุมมองแนวคิดนี้ต่อการควบคุมดูแลของรัฐบาลแตกต่างกันไป ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการควบคุมดูแลกลุ่มต่างๆที่มีอยู่ในประเทศไทย โดยเฉพาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยการวางนโยบายและแนวทางการควบคุมที่ชัดเจนและเป็นธรรมมากที่สุด

คำสำคัญ: การควบคุมดูแล, แนวคิดบิดเบือน, แนวคิดอัลนักชาบันดี, รัฐกลันตัน, พรรคพาส, ดอริเกาะฮ์, ชูฟี

* ดร. (อิสลามศึกษา), อาจารย์ประจำสาขาวิชาอิสลามศึกษา (หลักการศาสนา) คณะอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

** ศศ.ม. (อิสลามศึกษา) อาจารย์ประจำสาขาวิชาอิสลามศึกษา (หลักการศาสนา) คณะอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

*** ศศ.ม. (อิสลามศึกษา) อาจารย์ประจำสาขาวิชาอิสลามศึกษา (หลักการศาสนา) คณะอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

RESEARCH

*the distorted Way of religion tendency thinking in Kelantan State: Case study of controlling the tendency thinking of Al Naqsyabandy**Ibrahim Suemae*^{*}*Ismaie Sa-i*^{**}*Mahamasorreh Yueroh*^{***}

Abstract

Project research of controlling the distorted Way of religion tendency thinking in Kelantan State: Case study of controlling the tendency thinking of Al Naqsyabandy the object of 1) to study policy and the way to controlling oversee many thinking in government of Kelantan State, 2) study about the role of Kelantan government to controlling the tendency thinking of Al Naqsyabandy, 3) study about tendency thinking of Al Naqsyabandy and the right to spread his tendency thinking and faith, 4) study about Al Naqsyabandy viewing to the role of Kelantan government in the part see over tendency thinking. The research shown that government had policy to controlling oversee many tendencies thinking to change Kelantan State become to Islamic State by the way to building the right faith, thinking, and morals. To controlling many tendencies thinking was the duty of Kelantan Islamic Committee and the office directly give to Islamic Department controlling about this by clearly step under the another office oversee of Islamic Committee Office. Al naksabandi tendency thinking, it was the influence thinking in Malaysian social. It was atlases 40 years or may be 100 year spread in Kelantan State. They were group thinking believe and do the religion criminal different from each other. The Kelantan government do not thing to punish up to the distorted way of tendency thinking. They have no basis to carry them in legal action but had to followed and checked the movement some of them. Because of this the government controlling upto this distorted way of tendency thinking difference. This research was the way can use in Thailand to controlling over the groups, especially three southern provinces by policy and the clearly way to controlling but must be fairness or justice.

KeyWords: Controlling, distorted way, Al naksabandi tendency thinking, Kelantan State, Pas Party, Torigat, Sufism

* Ph.D. (Islamic Studies) Lecturer, Department of Usuluddin, Faculty of Islamic Studies, Yala Islamic University.

** M.A. (Islamic Studies) Lecturer, Department of Usuluddin, Faculty of Islamic Studies, Yala Islamic University.

*** M.A. (Islamic Studies) Lecturer, Department of Usuluddin, Faculty of Islamic Studies, Yala Islamic University.

บทนำ

การพัฒนาบ้านเมืองให้เกิดความสงบสุข ความเป็นเอกภาพและความมั่นคงทางสังคมเป็นวาระสำคัญยิ่งที่ทุกรัฐบาลได้หยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นหลักในการแก้ไขปัญหาสังคม ซึ่งหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงจะต้องดูแลเรื่องนี้เป็นการเฉพาะ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานหนึ่งที่รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว และได้ตั้งกรอบแนวคิดในแผนพัฒนาฯ ที่10 (2549: 8) ว่า มุ่งพัฒนาสู่ “สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน Green Society”

ประเทศไทยเป็นประเทศพุทธสังคม มีความหลากหลายทางศาสนา ความเชื่อ แนวคิดและวัฒนธรรม ความหลากหลายเหล่านี้หากไม่ได้รับการกำกับดูแลจากรัฐบาล อาจสร้างความแตกแยกในสังคมพหุวัฒนธรรมและศาสนาได้ ซึ่งอาจก่อความไม่เป็นเอกภาพในประเทศชาติและบ้านเมืองได้ทุกเมื่อ

ความขัดแย้งทางความเชื่อถือเป็นสาเหตุหนึ่งที่จะก่อปัญหาทางสังคมได้ทุกเมื่อ ศาสตราจารย์ฮันทิงตัน (1996: ฉบับวันที่ 25) ได้ชี้ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความขัดแย้งว่า ข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างวัฒนธรรมเท่านั้น ที่จะมีโอกาสขยายตัวและเป็นอันตรายต่อสันติภาพในโลกได้มากกว่า แม้ว่าผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจะยังคงมีความหมายต่อไป แต่ก็ไม่ใช่ประเด็นที่สำคัญที่สุดอีกต่อไปแล้ว **มนุษย์จะแสวงหาเอกลักษณ์ร่วมกันจากอารยธรรมของกลุ่มตน จะผนึกกำลังเข้าด้วยกัน และพร้อมที่จะต่อสู้หรือยอมตายเพื่อความเชื่อตามอารยธรรมของตนมากขึ้น**

การเคลื่อนไหวของกลุ่มแนวคิดต่างๆย่อมจะทำให้เกิดประโยชน์หรือก่อปัญหาในสังคมนั้นๆอย่างแน่นอน ซึ่งผู้มีอำนาจหน้าที่จำเป็นที่จะต้องวางนโยบายและให้การดูแลต่อการเคลื่อนไหวของแนวคิดต่างๆที่มีอยู่ในสังคมที่ตนรับผิดชอบอยู่ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายกับผลประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งแต่ละประเทศจำเป็นที่จะต้องยอมรับในความหลากหลายที่มีอยู่ เพราะความหลากหลายทางศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรมเป็นสิ่งคู่บ้านคู่เมืองมาตั้งแต่โบราณกาล ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่ปกครองโดยใช้กฎหมายอิสลามเป็นหลัก หรือประเทศที่ปกครองด้วยกฎหมายอื่น

นโยบายรัฐบาลเป็นสิ่งจำเป็นที่จะมาควบคุม กำกับดูแลพฤติกรรมของบุคคลให้อยู่ภายใต้กรอบและขอบเขตที่ไว้วางไว้ ซีโอดอร์ โลว์ (Theodore Lowi) (ศ.ดร.ปิยนาด บุนนาค : 8) ได้แบ่งนโยบายออกเป็น 3 ประเภทหลัก หนึ่งในนั้นคือ นโยบายที่เกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมของบุคคล หรือของภาคเอกชนเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม (Regulatory Policies) การวางระเบียบและแนวทางบนพื้นฐานนโยบายที่ไว้วางไว้ เพื่อให้ได้มาซึ่งสังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืนนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก พงษ์ คำชูสังข์ (2548 : 65) ได้กล่าวว่า “กฎหมายหรือระเบียบทางสังคมจึงเป็นกรอบมาตรฐานให้แต่ละคนในสังคมปฏิบัติเพื่อความเป็นระเบียบของสังคมนั้นๆ จึงถูกบัญญัติขึ้นมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารและการจัดการของผู้มีอำนาจหน้าที่ในการปกครองดูแล ซึ่งจะเป็นเครื่องบังคับให้คนในสังคมนั้นๆได้ตระหนักถึงความถูก-ผิด”.

ประเทศมาเลเซียเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนา มีกลุ่มแนวคิดต่างๆมากมายที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งทางรัฐบาลประเทศมาเลเซียให้ความสำคัญ ติดตาม และกำกับดูแลกลุ่มเหล่านี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติ

บทบาทการกำกับดูแลแนวคิดต่างๆนั้นไม่ได้เป็นภาระหน้าที่ของรัฐบาลกลางเพียงฝ่ายเดียว แต่เป็นการกระจายอำนาจการกำกับดูแลสู่รัฐบาลรัฐต่างๆในประเทศ เพื่อให้ง่ายต่อการควบคุมดูแล ซึ่งรัฐกลันตันเป็นรัฐหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการกำกับดูแลแนวคิดต่างๆที่มีอยู่ในประเทศมาเลเซีย

รัฐกลันตันเป็นรัฐหนึ่งที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา แนวคิด และความเชื่อ ทั้งยังเป็นรัฐที่พยายามใช้หลักการอิสลามในการบริหารและปกครอง การใช้กฎหมายอิสลามในการบริหารรัฐไม่ได้ทำให้ความ

หลากหลายทางศาสนา ความเชื่อ แนวคิดและลัทธิต่างๆที่มีอยู่ในรัฐสุลต่านยะลาไปหรือเกิดการต่อต้านนโยบายและการกำกับดูแลของรัฐบาล ทั้งๆที่รัฐบาลเองมีความเชื่อและแนวคิดที่ต่างกับแนวคิดและลัทธิเหล่านั้น

อย่างไรก็ตาม การกำกับดูแลของแต่ละรัฐนั้น รวมถึงรัฐกลันตัน จำเป็นที่จะต้องไม่ขัดกับนโยบายกลาง และหน่วยงานรัฐบาลกลางที่รับผิดชอบการควบคุมดูแลแนวคิดต่าง ๆ นั้น คือ สำนักงานพัฒนาศาสนาอิสลามมาเลเซีย หรือที่เรียกกันว่า ยากิม (JAKIM).

ฉะนั้น การกำกับดูแลแนวคิดต่างๆให้อยู่บนพื้นฐานนโยบายของประเทศชาติ และสามารถสร้างประโยชน์ได้นั้นเป็นสิ่งที่น่าศึกษา และจะสามารถที่จะนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้

ด้วยเหตุที่รัฐบาลรัฐกลันตันเป็นรัฐบาลที่มีแนวคิดสุนีย์ บวกกับความหลากหลายของแนวคิดที่มีอยู่ในรัฐทางผู้วิจัยมีความเห็นว่าแนวคิดที่จะนำมาเป็นกลุ่มเป้าหมายในการทำวิจัยในครั้งนี้ควรเป็นแนวคิดที่มีการวินิจฉัยโดยยากิมว่าเป็นกลุ่มแนวคิดที่บิดเบือนที่แพร่หลายอย่างกว้างขวางในรัฐกลันตัน จึงมีความเห็นที่จะเลือกแนวคิดอัลนักชาบันดีเป็นกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีผู้วิเคราะห์นโยบายและแนวทางการทำงานของรัฐบาลรัฐกลันตันในการกำกับ ควบคุม และดูแลกลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดี และเป็นการสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นจริง บริบท และจุดยืนแนวคิดที่มีต่อนโยบายและแนวทางการกำกับดูแล หรือการควบคุมดูแลของรัฐบาลรัฐกลันตันต่อแนวคิดนี้ กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้เป็นแนวความคิดกว้างๆที่ทำหน้าที่นำทางให้นักวิจัยแสวงหาความจริงเกี่ยวกับการกำกับและควบคุมดูแลแนวคิดบิดเบือนของรัฐบาล และพฤติกรรมของผู้นับถือแนวคิดบิดเบือนที่มีต่อแนวทางการควบคุมของภาครัฐเท่านั้น ไม่ได้มุ่งที่จะพิสูจน์แนวคิดทฤษฎี

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐบาลรัฐกลันตัน และสมาชิกกลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดี รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ดังนี้ 1) เจ้าหน้าที่รัฐที่มีหรือเคยรับตำแหน่งในหน่วยงานรัฐที่มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการควบคุมดูแลพฤติกรรมกลุ่มแนวคิดบิดเบือน 2) เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีตำแหน่งบริหารงานทั่วไป 3) แกนนำหรือศิษย์เก่าที่ถูกไว้วางใจให้เป็นตัวแทนผู้นำของกลุ่มแนวคิด 4) สมาชิกทั่วไปของกลุ่มที่นับถือความเชื่อและปฏิบัติพิธีกรรมต่างๆของกลุ่ม

2. ขอบข่ายการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งขอบข่ายของการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มีขอบข่ายของเนื้อหาการวิจัยใน 3 ประเด็นหลักคือ 1) นโยบายและแนวทางการควบคุมแนวคิดบิดเบือน 2) ความเชื่อและพิธีกรรมทางศาสนาของกลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดี 3) การกำกับดูแลกลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดีในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

2.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้เลือกรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย เป็นพื้นที่ดำเนินการกิจกรรมหลักของการวิจัย

3. เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยนี้มีกระบวนการดำเนินการวิจัยเป็นไปในลักษณะการมีส่วนร่วมของภาครัฐและประชาชน ผ่านตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายตามที่ได้กำหนดไว้เบื้องต้น ทั้งนี้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากการดำเนินการตามกิจกรรมต่างๆ มีดังนี้

1. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยการกำหนดประเด็นหรือแนวคำถาม (schedule guide) ไว้ล่วงหน้าก่อนสัมภาษณ์ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้ 1) นโยบายในการควบคุมแนวคิดบิดเบือน 2) แนวทางการควบคุมดูแลแนวคิดบิดเบือน 3) ความเชื่อและพิธีกรรมทางศาสนาของกลุ่มแนวคิด 4) การกำกับดูแลกลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดีและจุดยืนของกลุ่มแนวคิดต่อนโยบายและแนวทางการกำกับดูแล

2. การสนทนากลุ่มย่อย โดยที่คณะผู้วิจัยเตรียมประเด็นคำถามที่ใกล้เคียงกับประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นต่างๆที่ได้มาขึ้นต้น และเป็นการถ่วงคำถาม ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูล

3. การสังเกต โดยที่ผู้วิจัยร่วมสังเกตพฤติกรรมและการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและปรากฏการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นจากการใช้ชีวิตประจำวันของกลุ่มแนวอัลนักชาบันดี และนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับผลการศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มแนวคิดนี้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นการเก็บข้อมูลภาคสนาม ฉะนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยนี้จึงดำเนินการไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย ด้วยการสร้างข้อสรุปของข้อมูลจากสิ่งที่ปรากฏขึ้นในขณะที่ดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการวิจัย และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบรายงานเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ข้อค้นพบในการวิจัย ในการรายงานผลการวิจัยครั้งนี้ได้รายงานเป็นความเรียงเชิงบรรยาย ประกอบกับข้อความสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกต

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยนี้ได้กำหนดกรอบการศึกษาไว้ 3 ประเด็นใหญ่ คือ 1) นโยบายและแนวทางการควบคุมแนวคิดบิดเบือน 2) ความเชื่อและพิธีกรรมทางศาสนาของกลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดี 3) การกำกับดูแลกลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดีในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ซึ่งได้ผลการศึกษาดังนี้

1. นโยบายและแนวทางการควบคุมแนวคิดบิดเบือน

จากการศึกษาถึงนโยบายและแนวทางการควบคุมแนวคิดบิดเบือนของรัฐบาลรัฐกลันตันสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1.1 นโยบายของรัฐบาลรัฐกลันตัน จากการศึกษาพบว่า รัฐบาลรัฐกลันตันได้ใช้นโยบาย มุ่งเปลี่ยนรัฐกลันตันให้เป็นรัฐอิสลาม (Islamic State) ในการควบคุมดูแลแนวคิดที่มีอยู่ในรัฐ ด้วยการออกกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ โดยสโลแกน MBI : Membangun Bersama Islam (พัฒนาด้วยวิถีอิสลาม) เป็นแนวคิดสำคัญของพรรคพาสในการปกครองและบริหารจัดการบ้านเมืองบนพื้นฐานหลักการอิสลาม ซึ่งรัฐบาลมีความเห็นว่าต้องเริ่มจากการสร้างความถูกต้องในเรื่องอาากิเตห์ (หลักการศรัทธา) ฟิกเราะห์ (ความคิด) และ อัคลาก (จริยธรรม) บนพื้นฐานหลักการอิสลามที่มีอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮ์ของท่านนบี (Ucapan Daras Presiden: 62)

1.2 แนวทางการควบคุมแนวคิดบิดเบือน จากการศึกษาพบว่า การควบคุมแนวคิดบิดเบือนในรัฐกลันตันเป็นภาระหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามแห่งรัฐกลันตันโดยมอบหมายให้กรมกิจการศาสนาอิสลามเป็น

ผู้รับผิดชอบโดยตรง แต่เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานและฝ่ายต่างๆที่มีอยู่ในสำนักงานคณะกรรมการศาสนาอิสลามแห่งรัฐกลันตัน ประกอบด้วย 1) กรมกิจการศาสนาอิสลาม 2) แผนกอาเกีตะห์และซาริอะฮ์ ฝ่ายวิจัย 3) ฝ่ายบังคับคดี 4) ฝ่ายรับคำฟ้อง 5) ฝ่ายตะวะฮ์ 6) ศาลซาริอะฮ์

ในการควบคุมแนวคิดบิดเบือนนั้นมี 8 ขั้นตอนหลัก ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ 1)การรับเรื่องร้องเรียน ประชาชนสามารถแจ้งหรือร้องเรียนความผิดปกติของกลุ่มแนวคิดในการปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา หรือยึดหลักคำสอนที่ขัดกับซาริอะฮ์แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการตรวจสอบและเอาผิดกับแนวคิดนั้นๆ 2)การตรวจสอบเบื้องต้น แผนกอาเกีตะห์และซาริอะฮ์ ฝ่ายวิจัยจะเป็นผู้ตรวจสอบเบื้องต้นเกี่ยวกับความผิดปกติของแนวคิดที่ถูกร้องเรียนมาด้วยการส่งสายลับหรือสายสืบเพื่อค้นหาหลักฐานและข้อเท็จจริง 3)การสอบสวน เป็นขั้นตอนที่ดำเนินการหลังจากได้รับรายงานจากฝ่ายวิจัยเกี่ยวกับแนวคิด ซึ่งฝ่ายบังคับคดีจะทำเรื่องส่งไปยังฝ่ายรับคำฟ้องเพื่อออกคำสั่งสอบสวนให้กับฝ่ายบังคับคดี จากนั้นจึงมอบหมายงานให้แผนกสอบสวนเป็นผู้ดูแล และอาจขอความร่วมมือจากแผนกอาเกีตะห์และซาริอะฮ์ของฝ่ายวิจัยมาร่วมสอบสวนด้วย 4)การตรวจสอบหลักฐาน ฝ่ายรับคำฟ้องจะทำการตรวจสอบรายงานที่ส่งมาจากฝ่ายบังคับคดีในฐานะพยานปากสำคัญในคดีนี้ เมื่อรายงานดังกล่าวถูกตรวจสอบและสามารถเป็นหลักฐานได้ ฝ่ายรับคำฟ้องก็จะทำเรื่องฟ้องส่งไปยังศาลซาริอะฮ์ แต่หากรายงานดังกล่าวยังไม่สามารถระบุความผิดของกลุ่มอย่างชัดเจน ฝ่ายรับคำฟ้องจะส่งเรื่องให้ฝ่ายบังคับคดีดำเนินการสอบสวนใหม่อีกครั้ง 5)การฟ้องศาล หลังจากการตรวจสอบรายงานและหลักฐานต่างๆเป็นอันเสร็จสิ้น ฝ่ายรับคำฟ้องจะทำเรื่องฟ้องส่งไปยังศาลซาริอะฮ์พร้อมหลักฐานดังกล่าว 6)การจับกุม เมื่อศาลซาริอะฮ์พิพากษาชนะคดี ศาลจะออกหมายจับให้กับฝ่ายบังคับคดี เพื่อทำการจับกุมกลุ่มแนวคิดบิดเบือนให้ไปติดตามกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ ซึ่งกฎหมายได้ให้อำนาจแก่ฝ่ายบังคับคดีสามารถจับกุมแนวคิดบิดเบือนได้โดยไม่ต้องฟังตำรวจ แต่เพื่อป้องกันเหตุร้ายที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ จึงสามารถขอความร่วมมือจากตำรวจเพื่อจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับของศาล 7)การลงอาญา เป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานปฏิบัติแนวคิดบิดเบือน ซึ่งกฎหมายได้บัญญัติในมาตราที่ 119 วรรคหนึ่ง ด้วยบทลงโทษจำคุกกระยะเวลาไม่เกินสามปี และโบย 8)การตักเตือน ฝ่ายตะวะฮ์ในฐานะผู้ทำหน้าที่เผยแพร่ลัทธิธรรมและขัดเกลাজิตใจจะมีบทบาทในการสร้างจิตสำนึกให้กับสมาชิกกลุ่ม การตักเตือนดังกล่าวมีสองช่วง คือ การตักเตือนช่วงอยู่ในคุก และการตักเตือนก่อนปล่อยตัวออกจากคุก

8 ขั้นตอนที่ได้กล่าวมานั้นจะใช้ในกรณีที่มีหลักฐานที่ชี้ชัดถึงความบิดเบือนของกลุ่มแนวคิด แต่ในกรณีที่ข้อมูลที่ได้มายังไม่สามารถชี้ชัดถึงความบิดเบือนของกลุ่มแนวคิดได้นั้น ทางฝ่ายวิจัยจะทำเรื่องส่งไปยังสำนักงานมุฟตี เพื่อตรวจสอบและวินิจฉัย จากนั้นสำนักงานมุฟตีก็จะส่งคำวินิจฉัยให้กับฝ่ายวิจัย เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว (2552, ธันวาคม 24, 2553, กันยายน 22, 2553, ตุลาคม 19-20)

2. ความเชื่อและพิธีกรรมทางศาสนาของกลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดี

จากการศึกษาถึงความเชื่อและพิธีกรรมทางศาสนาของกลุ่มแนวคิดบิดเบือน โดยเฉพาะกลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดี สามารถสรุปผลได้ดังนี้

2.1 แนวคิดบิดเบือนและลักษณะที่บิดเบือนของกลุ่ม จากการศึกษาพบว่า แนวคิดบิดเบือน คือ แนวคิดหรือการปฏิบัติที่นำมาโดยชาวมุสลิมหรือคนต่างศาสนิกที่มีการอ้างถึงที่มาจากหลักคำสอนอิสลามหรืออ้างถึงความถูกต้องบนพื้นฐานหลักคำสอนอิสลาม แต่ในความเป็นจริงแล้วแนวคิดหรือการปฏิบัติดังกล่าวขัดกับหลักคำสอนอิสลามที่มาจากคำภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮ์ของท่านนบี Muhammad และขัดกับคำสอนของนักวิชาการสุนนะฮ์ (สารปัญหาร่วมสมัย, 2008: 3)

ประเทศมาเลเซียได้รับอิทธิพลจากประเพณี (World View) ของประเทศเพื่อนบ้าน คือประเทศอินโดนีเซีย อันเนื่องจากรัฐที่อยู่ฝั่งตะวันตกของประเทศมีประชากรส่วนหนึ่งที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ได้นำความเชื่อดั้งเดิมต่างๆเข้ามาในประเทศมาเลเซีย โดยส่วนใหญแล้วความเชื่อเหล่านี้เป็นความเชื่อดั้งเดิมของศาสนาฮินดู จากนั้นได้มีการนำความเชื่ออิสลามมาสอดแทรกในความเชื่อฮินดูดั้งเดิม ซึ่งเป็นเหตุของการเกิดการบิดเบือนในหลักความเชื่ออิสลาม (Siti Norbaya, 2007: 5-7)

รัฐบาลรัฐกลันตันได้ยึดเกณฑ์กลางในการตัดสินความบิดเบือนของแนวคิด ซึ่งประกอบด้วย 7 อย่าง คือ 1) ศรัทธาต่อหลักความเชื่อที่ขัดและไม่สอดคล้องกับหลักความเชื่อของอะห์ลุลสุนนะฮ์ 2) ไม่ยอมรับความจริงที่มีอยู่ในอัลกุรอานและหะดีษตามที่นักวิชาการอิสลามได้ยอมรับ 3) มีการอ้างว่าเป็นนบีที่ส่งมาหลังจากท่านนบีมุฮัมมัด 4) มีความเชื่อว่าการรวบรวมหลายศาสนาให้เป็นหนึ่งเดียวเพื่อเป็นทางเลือกให้แก่มวลมนุษย์ในการนับถือและศรัทธามัน 5) มีการอ้างตัวเอง หรือผู้นำ หรือกลุ่มแนวคิดด้วยข้ออ้างที่ขัดกับหลักความเชื่อของอะห์ลุลสุนนะฮ์ อย่างเช่นการอ้างตัวเองหรือผู้นำเป็นชาวสวรรค์เป็นต้น 6) กระทำอุตริกรรมในศาสนาและยึดแนวคิดใหม่ที่ขัดกับความเชื่อและบทบัญญัติของอิสลาม 7) อรรถาธิบายอัลกุรอานและตีความหะดีษตามความประสงค์ของตนเอง (สารคำชี้แจงเกี่ยวกับ 58 ลักษณะแนวคิดบิดเบือนในประเทศมาเลเซีย, 2008: 1-2)

แนวคิดบิดเบือนมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างกับแนวคิดทั่วไปดังนี้ 1) ศรัทธาต่อพระครูหรือผู้นำที่เสียชีวิตและมีความเชื่อว่าผู้นำสามารถให้ความช่วยเหลือเมื่อใดที่มีการเอ่ยชื่อของท่าน 2) สาบานที่จะปกปิดแนวคิดที่นับถือและไม่เปิดเผยให้คนนอกแนวคิดรับรู้ 3) ยกย่องลูกหลานชาวฮิวว่าเป็นประชาชาติที่ดีเลิศที่สมควรเป็นแบบอย่าง 4) ประกาศแต่งตั้งตนเองหรือผู้นำเป็นนบี 5) มีการอ้างถึงการครอบครองทรัพย์สินบางอย่างของท่านนบี อาทิ ดาบและอื่นๆ 6) เชื่อและศรัทธาว่าหลักคำสอนแต่ละแนวคิดเหมือนกันหมด ซึ่งสามารถนำพาผู้นับถือสู่สวนสวรรค์ 7) ประกาศตัวเองเป็นวาสิหรือผู้มีความศักดิ์สิทธิ์ 8) อ้างตัวเองหรือผู้นำเป็นอิหม่ามมะหะดีย์ 9) เชื่อว่าผู้นำสามารถให้ชาวฟาอ์ด (ความช่วยเหลือ) ในวันอาคีรัตได้ 10) ละทิ้งการละหมาดวันศุกร์ขณะประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของแนวคิด (สารปัญหาร่วมสมัย, 2008)

สาร “คำชี้แจงเกี่ยวกับ 58 ลักษณะแนวคิดบิดเบือนในประเทศมาเลเซีย” ได้ชี้แจงลักษณะของแนวคิดบิดเบือนและอธิบายเหตุผลของการบิดเบือนอย่างละเอียด ซึ่งสามารถกลับไปดูในงานวิจัยนี้ได้ 58 ลักษณะแนวคิดบิดเบือนที่ระบุโดยยากิมถือเป็นกรอบทั่วไปในการตัดสินความบิดเบือนของแต่ละกลุ่มแนวคิดที่มีอยู่ในประเทศมาเลเซีย

2.2 แนวคิดอัลนักขันบันดีย์ จากการศึกษาพบว่า แนวคิดอัลนักขันบันดีย์ หรืออันนักขันบันดียะฮ์ เป็นกลุ่มซูฟีกลุ่มหนึ่งที่มีการพาดพิงถึงชายที่มีชื่อว่า มุฮัมมัด บาฮาอุดดีน อัลบุกอรี (เสียชีวิตเมื่อปีฮิจเราะห์ศักราช 791) ในการก่อตั้งแนวคิดนี้ ซึ่งคำว่า “อัลนักขันบันดีย์” เป็นคำภาษาเปอร์เซียมีความหมายว่าช่างทาสี ช่างแกะสลัก การนำคำนี้มาใช้กับกลุ่มอัลนักขันบันดีย์ เนื่องจากชาวนักขันบันดีย์ คิดว่าพวกเขาพยายาม สลักความรักต่ออัลลอฮ์ในจิตใจของพวกเขาด้วยรูปแบบเฉพาะ ตามแนวทางของพวกเขา (Feriduddin Aydin, 1997: 9)

แนวคิดอัลนักขันบันดีย์เริ่มเป็นที่รู้จักนับตั้งแต่แนวคิดนี้ถือกำเนิดในดินแดนประเทศตุรกี แล้วค่อยๆกระจายไปยังเมือง มาวารออันนัฮ์ร (Ma wara' annahr)¹ เมืองคอรอซาน (Kha rasan)² แล้วเข้าสู่ดินแดนอินเดีย เมื่อ

¹ Ma Wara' Annahr หรือ Transoxiana เป็นชื่อโบราณของภูมิภาคตั้งอยู่ในเอเชียกลางระหว่างแม่น้ำ Amu Darya และแม่น้ำ Syr Darya

² เป็นชื่อโบราณของพื้นที่ที่กว้างขวางครอบคลุมเอเชียกลางและอัฟกานิสถาน

อาณาจักรบันนิลจุก (Bani Saljuk)³ ล่มสลาย อาณาจักรออตโตมาน⁴ เข้ามามีอำนาจ แนวคิดนี้ก็แพร่หลายในดินแดนของอาณาจักรออตโตมาน (Feriduddin Aydin, 1997: 32)

ในประเทศมาเลเซียมี 9 แนวคิดที่แพร่กระจาย ซึ่งแนวคิดนักชาบนัศบียะห์เป็นหนึ่งในสองแนวคิดที่ทรงอิทธิพลในประเทศมาเลเซีย แนวคิดนี้ถูกเผยแพร่ในประเทศมาเลเซียโดยบรรดาลูกศิษย์ที่จบมาจากประเทศอินโดนีเซีย แนวคิดอัลนักชาบนัศบียะห์ได้เข้ามาในรัฐกลันตันไม่น้อยกว่า 40 ปี หรือเกือบ 100 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ยาวนานพอสมควร (Nik Abdul Aziz Bin Haji Nik Hasan, 1977: 46-48. Abdul Rahman Haji Abdullah, 1997: 51-52. Himpunan Fatwa Warta Negeri Melaka: 2)

แนวคิดนี้มีความเชื่อดังนี้ 1) สมาชิกและแกนนำของกลุ่มมีชีวิตและมีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องกับแกนนำหรือพระครูที่ได้เสียชีวิตแล้ว 2) กะอูบะฮ์ที่อยู่ ณ มักกะห์ จะออกไปเยี่ยมเยียนแกนนำแนวคิดตามสถานที่ต่างๆ 3) สามารถมองเห็นอัลลอฮ์บนโลกนี้ 4) ใครที่ไม่มีเซค (พระอาจารย์หรือพระครู) แท้จริงแล้วเขาได้ฝ่าฝืนอัลลอฮ์และท่านนบี 5) สามารถรับความรู้จากอัลลอฮ์โดยตรง 6) บรรดาเซคที่เสียชีวิตยังมีชีวิตอยู่ 7) พระครูสามารถชุบชีวิตคนได้ (Mohammad Amin al-Kurdi, 2003: 113 . Ali Bin al-Hasan al-Harawi, 1999: 139. Muhammad Bin Sulaiman: 31. Abdul Rahman Muhammad Saaid: 60)

สำหรับพิธีกรรมที่สำคัญของกลุ่มนี้ดังนี้ 1) การให้คำสัตยาบัน (al-Baia'h) 2) อรัรอปปิฎาะฮ์ (al-Rabitoh)⁵ 3) อัล ค็อดมุ อัลคูจาตานีย์ (al- khatm al- khuwajagani)⁶ (Abdul Majid al khani, 1992: 33)

ปัจจุบันแนวคิดอัลนักชาบนัศบียะห์ที่มีอยู่ในประเทศมาเลเซียนั้นมี 2 กลุ่ม คือ นักชาบนัศบียะห์คอสลียะห์กอดิรูญะหียา และนักชาบนัศบียะห์อัลอาลียะห์ สำหรับแนวคิดนักชาบนัศบียะห์คอสลียะห์กอดิรูญะหียาก่อตั้งโดยศ.ดร. ฮัจญี สัยยิดี เซค กอดิรูญะหียา ตั้งแต่ปี 1952 ในเมืองเมดาน (Medan) ประเทศอินโดนีเซีย และเริ่มแพร่หลายเข้าสู่ประเทศมาเลเซียประมาณปี 1970 และถูกเผยแพร่ในกรุงโกตาบารู รัฐกลันตัน มีหลักความเชื่อและพิธีกรรมทางศาสนาดังนี้ 1) แสงของอัลลอฮ์ (Nur Allah) ได้ผสานกับแสงของท่านนบีมุหัมมัด 2) แนวคิดนี้ถูกประทานลงมาจากอัลลอฮ์โดยตรง 3) ศรัทธามั่นพร้อมกับพระครู 4) การสวดบิฮ์ร่าทำให้ไม่สามารถเข้าสวนสวรรค์ 5) ประกอบพิธีฮัจญ์ ณ เมืองเมดาน ประเทศอินโดนีเซีย 6) การประกอบพิธีซุลูก แนวคิดนี้ถูกวินิจจัยโดยยาгимและสำนักงานมุฟตีรัฐมะละกาว่าเป็นแนวคิดบิดเบือน (Himpunan Fatwa Warta Kerajaan Negeri Melaka 1986-2005, 2005: 1-5)

สำหรับแนวคิดนักชาบนัศบียะห์อัลอาลียะห์นั้น มีการอ้างว่าเป็นแนวคิดที่สืบทอดมาจากท่านนบีมุหัมมัดและบรรดาสาวกของท่านนบี โดยเฉพาะท่านอะลี บินอะบิฏอลิบ และท่านอะบูบักร์ อัลคิตติก ปัจจุบันกลุ่มแนวคิดนี้นำโดยเซคนาซิม ถูกเผยแพร่ในทวีปเอเชียในปี 1986 มีหลักความเชื่อและพิธีกรรมสำคัญดังนี้ 1) พลังแห่งวาลี (ผู้ช่วยเหลือ) 2) ผู้นำแนวคิดมีอำนาจเบ็ดเสร็จ 3) มีการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาต่างๆ อาทิ เช่น ซุลูก รอปิฎาะฮ์ และ

³ อาณาจักรบันนิลจุก หรือเป็นที่รู้จักในนาม จักรวรรดิเซลจุค เป็นจักรวรรดิแบบเปอร์เซียของ มุคกลาง ของชน เซลจุคเตอร์ก ของ เทอร์โค-เปอร์เซีย ที่มีอำนาจครอบครองอาณาบริเวณอันกว้างใหญ่ตั้งแต่ เทือกเขาคอเคซัส ไปถึงทางตะวันออกของ อนาโตเลีย และจาก ทวีปเอเชียกลาง ไปจนถึง อ่าวเปอร์เซีย

⁴ หรือเป็นที่รู้จักในนาม จักรวรรดิออตโตมัน (อังกฤษ: Ottoman Empire) ถือกำเนิดขึ้นในปี พ.ศ. 1496 (ค.ศ. 1453) หลังการล่มสลายของ จักรวรรดิไบแซนไทน์ ซึ่งมี คอนสแตนติโนเปิล (อิสตันบูล) เป็นเมืองหลวง มีอาณาเขตที่ครอบคลุมถึง 3 ทวีป ได้แก่ เอเชีย แอฟริกา และ ยุโรป ซึ่งขยายไปไกลสุดถึงช่องแคบ บอสฟอรัส ทางตะวันตก นครเวียนนา ทางทิศเหนือ ทะเลดำทางทิศตะวันออก และ อียิปต์ ทางทิศใต้ ล่มสลายในปี พ.ศ. 2466 (ค.ศ. 1923)

⁵ อรัรอปปิฎาฮ์ตามทัศนะของกลุ่มอัลนักชาบนัศบียะห์ หมายถึงการที่ศิษย์ขอความช่วยเหลือจากวิญญาณของอาจารย์ที่เสียชีวิตในอัลลอฮ์ ซึ่งสามารถจะสนทนากับอาจารย์เหมือนกับเขาอยู่ข้างหน้าเรา

⁶ อัล ค็อดมุ อัลคูจาตานีย์ เป็นพิธีกรรมศาสนาของกลุ่มอัลนักชาบนัศบียะห์ โดยที่พวกเขาจะจัดให้มีชุมนุมลับ ในวัน เวลา ที่กำหนดชัดเจน

อื่นๆ 4) บุษาลุ่มศพผู้นำที่เสียชีวิตแล้ว ซึ่งแนวคิดนี้ถูกวินิจฉัยปิดเปื้อนโดยยาгим (เซต ตอริก บิน มุห์หมัด อัลสะอ์ดี, 2005: 25-27)

ทั้งสองกลุ่มแนวคิดนักชาบันดียะห์ที่ได้กล่าวมานั้นมีความเชื่อและพิธีกรรมทางศาสนาที่ขัดกับหลักการอิสลามที่เที่ยงตรง ทางคณะกรรมการพัฒนาแห่งชาติ ประเทศมาเลเซีย จึงได้ตัดสินวินิจฉัยชี้ขาดถึงความบิดเบือนของทั้งสองกลุ่ม

3. การกำกับดูแลกลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดียะห์ในรัฐกลันตันประเทศมาเลเซีย

จากการศึกษาถึงการกำกับดูแลของรัฐบาลรัฐต่อกลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดียะห์ในรัฐกลันตันประเทศมาเลเซียสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

3.1 การควบคุมแนวคิดอัลนักชาบันดียะห์ในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย จากการศึกษาพบว่า ยาгим (JAKIM) ได้วินิจฉัยว่ากลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดียะห์เป็นแนวคิดบิดเบือน และเผยแพร่ผลการวินิจฉัยเหล่านั้นผ่านสื่อต่างๆ แต่คำวินิจฉัยดังกล่าวนั้นไม่ถือว่าเป็นคำชี้ขาดในการตัดสินการปิดเปื้อนของกลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดียะห์ที่มีอยู่ในรัฐต่างๆของประเทศมาเลเซีย หากแต่ละรัฐนั้นสามารถที่จะวินิจฉัยต่างจากยาгим เมื่อพบเห็นว่ากลุ่มดังกล่าวที่มีอยู่ในรัฐไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่ระบุในสารดังกล่าว

ฉะนั้น ในการกำกับดูแลแนวคิดต่างๆที่มีอยู่ในรัฐกลันตันนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงไม่ได้เจาะจงแนวคิดใดแนวคิดหนึ่ง สำหรับแนวคิดอัลนักชาบันดียะห์ในรัฐกลันตันนั้นกำลังอยู่ในการติดตามของแผนกอาคีดะห์และชาริอะฮ์ ปัจจุบันยังไม่มีมีการพิจารณาและวินิจฉัยปิดเปื้อนต่อแนวคิดนี้ เพราะหลักฐานที่ยังไม่เพียงพอที่จะเอาผิดและดำเนินคดีกับกลุ่มแนวคิดได้ ซึ่งกลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดียะห์ที่มีอยู่ในรัฐกลันตันนั้นมีอยู่หลายพื้นที่ ดังนี้ 1) ปอเนาะปาเซตูเมาะ 2) ตุมปะ 3) สุโง์กือลาตี โกตาบารู 4) ปอเนาะลือลิกี อำเภอปาเซตูเมาะ

3.2 จุดยืนแนวคิดอัลนักชาบันดียะห์ต่อนโยบายและแนวทางการควบคุมแนวคิด จากการศึกษาพบว่ากลุ่มแนวคิดอัลนักชาบันดียะห์ในรัฐกลันตันมีจุดยืนที่แตกต่างกัน ซึ่งกลุ่มแนวนักชาบันดียะห์ที่นำโดยโต๊ะครู ฮัจญี ฮาซิม บิน อาบูบักร์ ณ ปอเนาะปาเซตูเมาะ มีจุดยืนข้ออ้างที่จะเป็นมิตรกับรัฐบาล และพอใจกับนโยบายและแนวทางการกำกับดูแลของรัฐบาลรัฐกลันตัน อาจเป็นเพราะกลุ่มแนวคิดนี้ไม่ปิดปิด และอนุญาตให้ทุกคนเข้ามารับอนุญาตทั่วไปได้ แกมเป็นสถาบันปอเนาะที่ทางรัฐให้การช่วยเหลือมาตลอด ต่างกับจุดยืนของกลุ่มแนวคิดนักชาบันดียะห์ที่นำโดย มุห์หมัด โตบ ที่มีอยู่ในบ้านสุโง์กือลาตี โกตาบารู ที่ไม่เห็นด้วยกับแนวทางการกำกับดูแลของกรมศาสนาอิสลาม ที่ไม่ให้ความเป็นอิสระในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

การควบคุมแนวคิดบิดเบือนให้อยู่ในกรอบที่ถูกต้อง ห่างไกลจากกรอบบิดเบือนที่วางไว้โดยยาгимนั้นอาจส่งผลบ้างต่อจุดยืนทางการเมืองของรัฐบาลรัฐ แต่จากประสบการณ์ที่เล่ามาโดยผู้ให้สัมภาษณ์พบว่า กลุ่มแนวคิดไม่สนใจเท่าใดกับการควบคุมของหน่วยงานรับผิดชอบในการเลือกตั้งทางการเมือง เพราะกลุ่มแนวคิดมักจะเลือกพรรคที่ให้ประโยชน์กับกลุ่ม โดยไม่เจาะจงว่าต้องเป็นพรรคพาสหรือไม่ (2552, ธันวาคม 24. 2553, กันยายน 21-22. 2553, ตุลาคม 19-22)

ข้อเสนอแนะ

ปัญหาความไม่สงบในประเทศไทยเกิดจากหลายปัจจัย แต่ละพื้นที่มีปัจจัยที่ต่างกัน ซึ่งปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตั้งแต่ปี 2547 หลังจากเหตุการณ์ปล้นปืนคลังแสง เก็บอาวุธของกองทัพบกในค่ายนราธิวาสราชนครินทร์ พื้นที่อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ทุกๆเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้หลังจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งนั้นจนกระทั่งปัจจุบันมักถูกเชื่อมโยงกับ

เหตุการณ์ความไม่สงบ ถูกอ้างว่าเป็นเหตุการณ์ที่คุกคามความมั่นคงของชาติ โดยไม่ได้มองถึงความรู้สึกของคนในพื้นที่ว่าเขามีความเห็นและความรู้สึกอย่างไรกับสิ่งที่เกิดขึ้น

การเข้าจับกุมชาวบ้านโดยไม่ได้รับฟังข้อเท็จจริงจากผู้ต้องหาได้สร้างความเคืองใจให้กับชาวบ้านและครอบครัวผู้ต้องหาเป็นอย่างมาก เป็นเหตุให้ชาวบ้านบางคนถูกชักชวนให้ก่อความไม่สงบในพื้นที่

ฉะนั้น งานวิจัยนี้เป็นอีกหนึ่งงานวิจัยที่สามารถชี้ทางให้กับภาครัฐในการจัดการและควบคุมดูแล ซึ่งควรมีการดำเนินการดังนี้

1. รัฐควรมีนโยบายและแนวทางการกำกับดูแลแนวคิดหรือลัทธิต่างๆที่มีอยู่ในประเทศอย่างชัดเจน จะพบว่ารัฐบาลรัฐกลันตันมีนโยบายที่ชัดเจนในการควบคุมดูแลแนวคิดที่มีอยู่ในรัฐ ในการนำนโยบายดังกล่าวมาใช้ในการกำกับดูแลแนวคิด จะพบว่า รัฐบาลได้วางแนวทางการกำกับดูแลอย่างชัดเจนเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีการดำเนินงานอย่างละเอียด เพื่อรักษาสติของแนวคิดให้เป็นไปตามนโยบายที่รัฐได้วางไว้ และเพื่อให้เกิดความสงบสุขของรัฐอย่างแท้จริง

2. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเฉพาะที่มีอำนาจทางกฎหมายในการดำเนินงาน จะพบว่า ในการกำกับดูแลแนวคิดต่างๆที่มีอยู่ในรัฐกลันตันนั้น รัฐบาลจะมอบงานนี้ให้อยู่ในการดูแลของสำนักงานคณะกรรมการศาสนาอิสลามแห่งรัฐ ภายใต้สำนักงานฯจะมีหน่วยงานอีกหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งกฎหมายรัฐได้ให้อำนาจแก่หน่วยงานต่างๆในการดูแลงานในด้านใดด้านหนึ่ง

3. ไม่กระทำการใดๆที่ไม่ผ่านกระบวนการตรวจสอบและสอบสวน จะพบว่า ในการเอาผิดกับแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งรัฐบาลจะไม่ทำตามคำวินิจฉัยของยาكيم แต่เป็นการตรวจสอบใหม่อีกครั้งตามขั้นตอนที่ได้กล่าวมาขึ้นต้น ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีความละเอียดพอสมควร จากกระบวนการตรวจสอบและการสอบสวนทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะเอาผิดกับกลุ่มแนวคิดใดกลุ่มแนวคิดหนึ่งจนกว่าจะมีหลักฐานที่เป็นที่ประจักษ์ว่าผิดจริงๆ จึงสามารถเอาผิดได้ นับว่าเป็นการทำงานที่ยึดหลักความยุติธรรม ไม่ใช่การใส่ร้ายป้ายสีที่อาจก่อปัญหาตามมาตามมา

บรรณานุกรม

- นิตยสาร **Der Spiegel**. 1996. ฉบับวันที่ 25 พฤศจิกายน.
- แนวคิดและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ. ฉบับที่ 10. พ.ศ.2550–2554.
- ปิยนาด บุนนาค. มปป. **นโยบายการปกครองของรัฐบาลต่อชาวไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2475–2516**.
- พจณ คำชูสังข์. 2548. **บาป: ศึกษาเชิงวิเคราะห์ในมิติของพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท**. วิทยาลัยเกษตรศาสตร์สาขาสังคมศาสตร์. ปีที่ 26. ฉบับที่ 1 มกราคม–มิถุนายน.
- พินธ์ ทิพย์ศรีนิมิต. 2554. **ตัวตนทางวัฒนธรรมของคนไทยในรัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย**. วิทยานิพนธ์. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาไทศึกษา.
- Abdul Majīd al khāni. Al-Sa‘ādah al-Abādiyah Fīmā Ja Bihi al-Naqshabandiah. Turki: Al-Ikhlās. 1992.
- Abdul Rahman Haji Abdullah. 1997. **Pemikiran Islam di Malaysia: sejarah dan aliran**. Malaysia: Gema Insani.
- Abdul Raḥmān Muḥammad Sa‘aid. 2011. **Al-Tārīkah Al-naqshabandiyah**. จากอินเทอร์เน็ต (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/8/2011). [http:// www. Frqan.com](http://www.Frqan.com)
- Alī Bin al-Ḥasan al-Harawī. 1999. Rasyahāt Ayin al-Hayah. Dār al-Sodir.
- Feriduddin Aydin. **Al-Torīqah Al-Naqshabandiah Bian Mādhihā Wa Hādhiriḥā**. 1997.
- Jabatan Kemajuan Islam Malaysia. 2008. **Risalah Isu semasa Penjelasan ciri-ciri utama ajaran sesat**. FM Security Printer Sdn. Bhd.
- Jabatan Mufti Negeri Melaka. 2005. **Himpunan Fatwa Warta Kerajaan Negeri Melaka 1986–2005**.
- Muḥammad Amīn al-Kurdī. 1384. **Al-Mawāhib al-Sarmadiyyah Fī Manāqib al-Naqsyabandiyah**. Al-Sa‘adah.
- Muḥammad Bin Sulaimān al-Baghdādī. 1234. **Al-Hadīqah al-Nadiyyah Fī al-Tarīqah al-Naqsyabandiyah**. Maktabah al-Haqīqah. 1234.
- Nik Abd. Aziz Bin Haji Nik Hasan. 1977. **Sejarah Perkembangan Ulama Kelantan**. Kelantan: Pustaka Aman Press SDN. BHD.
- Siti Norbaya Binti Abd.Kadir. 2007. **Ajaran Sesat: Sejarah Kemunculan Dan Ciri-cirinya**. kuala Lumpur: Percetakan Putrajaya SDN. BHD.
- Torik Muḥammad al-Sa‘adi. 2005. **al-minnah al-ilahiyyah fī bayān al-torīqah al-naqsyabandiyah al-aliyyah**. Dār al-Junā’id. 2005.